

Introducció

El 2020, arran de la pandèmia de la COVID-19, hem experimentat una acceleració de la digitalització dels processos en tots els àmbits de la vida quotidiana: relacional, educatiu, laboral... Aquesta transformació també ha afectat la participació ciutadana i ens interpel·la a revisar els instruments dels quals disposem per traslladar a l'entorn digital allò que fèiem en l'entorn presencial i a pensar en les noves oportunitats que ofereix aquesta transició.

En un context en què encara no s'ha recuperat la normalitat pel que fa a la mobilitat o a les possibilitats d'interrelació social, i en què certes transformacions perduraran en el temps, cal desenvolupar estratègies perquè la participació ciutadana no s'aturi i no es redueixi la seva capacitat d'incidir en allò públic. Cal que aprofitem les oportunitats d'aquest nou escenari, com pot ser el fet d'arribar a nous segments de la ciutadania o de trencar barreres d'espai i de temps.

L'objectiu d'aquest quadern és donar a conèixer algunes eines en línia que poden facilitar la participació ciutadana.

Què trobareu en aquest quadern?

En aquest quadern hem fet una selecció d'eines digitals intuïtives i fàcils de fer servir per a la participació de la ciutadania. No es tracta d'un recull extens ni exhaustiu; l'oferta és ingent i no para de créixer. En aquest quadern incloem eines diverses, prioritzant les que són intuïtives, usables, que poden ajudar a desenvolupar dinàmiques de deliberació, de priorització, de consulta, de votació, etc., en el marc de processos participatius. Hem prioritzat les eines que són de programari lliure i també les que, tot i ser de programari privatiu, disposen d'una versió gratuïta d'ús funcional.

Hem distribuït les eines segons la seva funció principal en vuit categories diferents:

01. PENSAMENT CREATIU

02. SOCIOGRAMES

03. ENQUESTES

04. VOTACIONS

05. TROBADES EN LÍNIA

06. PLATAFORMES PER A LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

07. EDICIÓ COL-LABORATIVA

08. SEGUIMENT DE PROJECTES

Per a cada eina hem fet una breu descripció destacant-ne els elements clau, hem especificat la URL on es troba i, mitjançant símbols, hem descrit algunes de les seves característiques principals.

Categoria	Valors	Descripció
Llicència	FLOSS	 Programari lliure (Free / Open Source Software)
	Propietari	 Programari propietari
Cost	Gratuït	 Cost zero amb totes les prestacions de l'eina
	Versió gratuïta	 Disposa de versió gratuïta usable
	Pagament	 Cal fer algun tipus de pagament per poder fer ús de les funcions bàsiques
Complexitat	Fàcil	 Aprenentatge intuïtiu
	Complex	 Es requereix un nivell mitjà de domini de les eines informàtiques o és convenient fer una formació prèvia
Dispositiu	Ordinador i mòbil	 Disposa de versió per a ordinador i per a mòbil
	Ordinador	 Ús exclusiu a través d'ordinador

Tingueu en compte...

Les eines no ho són tot

Les eines només són un recurs que pot facilitar el desenvolupament d'una dinàmica i la consecució d'un objectiu, però no podem oblidar la importància de pensar i planificar bé la sessió participativa i el procés (objectius, desenvolupament, retorn, avaluació, seguiment). Per exemple, en quin moment farem servir l'eina i quin recorregut tindrà després allò que es reculli? Cal fer alguna actuació prèvia a la sessió? Com s'emmarca en el conjunt del procés participatiu etc.

L'eina perfecta no existeix

Difícilment una única eina ens permetrà fer tot allò que volem fer, exactament de la manera que voldríem fer-ho. Per tant, cal aprendre a combinar eines i de vegades a reformular la dinàmica en funció dels instruments dels quals disposem.

Que ningú no es quedi enrere

En la participació digital operen els mateixos requisits que en la participació presencial, cal poder, voler i saber participar, tot i que s'adopten noves expressions. En l'àmbit digital cal parar atenció a la bretxa digital i donar-hi resposta des de diverses perspectives. En aquest context *saber* implica capacitat i acompanyament a la ciutadania per a l'ús de les eines digitals. *Voler* suposa motivar la ciutadania perquè participi i s'involucri en allò públic. I *poder* implica garantir que la ciutadania disposi dels mitjans (dispositius, connectivitat) i dels canals necessaris per desenvolupar aquesta participació.

Privacitat i ús de dades

L'ens local que faci servir aquestes eines en el desenvolupament de les seves polítiques de participació ciutadana ha de garantir sempre la confidencialitat i la privacitat de les dades personals que els ciutadans aporten. En cap cas s'han de cedir aquestes dades personals a tercers i tampoc se n'ha de fer un ús que vagi més enllà del que és estrictament necessari per gestionar el registre d'usuaris o garantir la usabilitat de l'eina en particular. En qualsevol cas, la persona responsable del bon ús de les dades sempre serà el delegat o la delegada de Protecció de Dades de l'ens local.

01

Pensament creatiu

En aquesta categoria incorporem una selecció d'eines que faciliten el procés creatiu de reflexionar, crear contingut de manera col·lectiva i plasmar les idees perquè quedin enregistrades de manera visual i així compartir-les.

Miro

S'assimila a una pissarra en blanc i infinita, i permet la col·laboració entre diferents participants de manera asincrònica o en temps real. L'eina també inclou la funcionalitat de videoconferència i pot ser complementària en les reunions, donant suport per crear contingut en forma de pluja d'idees, mapa conceptual, presentacions... Inclou diverses plantilles de mapes mentals, *post-its*, etc. En la versió gratuïta es poden crear fins a tres pissarres simultànies.

Web: miro.com

Stormboard

És una pissarra on les persones participants poden anar penjant i movent de manera col·laborativa notes i *post-its* de diferents colors, organitzant-los per columnes, i es poden adjuntar també arxius PDF, Word, JPG... Facilita el procés creatiu de pluja d'idees i integra una funcionalitat de votació i un temporitzador. La versió gratuïta permet tenir oberts fins a cinc espais de treball, i fins a cinc participants per cada espai.

Web: stormboard.com

Diagrams.net

S'utilitza per crear diagrames i esquemes complets de manera senzilla i intuïtiva. Permet fer servir una diversitat de formes, colors, fonts i nodes perquè la creació sigui més visual.

Web: diagrams.net

Mindmeister

Permet crear mapes mentals en línia i en temps real de manera col·laborativa. Incorpora un xat grupal i una funcionalitat per votar idees. Es pot consultar l'historial de versions i recuperar-ne les anteriors. També permet adjuntar documents i arxius multimèdia, així com crear presentacions entre els participants.

Web: mindmeister.com

Loomio

Permet desenvolupar debats a l'entorn d'un tema proposat. Les persones convidades poden afegir comentaris i propostes respecte al tema central, així com reaccionar amb icones o votar les aportacions ja existents. L'eina genera un gràfic circular amb els resultats de les votacions, que s'actualitza cada vegada que es genera un nou vot. Aquesta eina facilita la presa de decisions en grup, a més del debat i la col·laboració en la definició de les propostes.

Web: loomio.org

Discourse

Genera debats i diàlegs en format de fòrum o com a xat sense límit. Es tracta d'una eina útil per mantenir converses col·lectives i paral·leles, endreçades per temàtiques, de manera visual, amb l'opció d'ampliar i llegir tot el fil d'un dels temes. Conté emoticones per interactuar, així com l'opció de rebre notificacions i contestar per correu electrònic, seguint la conversa en temps real.

Web: discourse.org

Altres eines similars

Ideaflip: ideaflip.com

Jamboard: edu.google.com/intl/es-419/products/jamboard/

Scrumblr: scrumblr.ca

02

Sociogrames

En aquesta categoria proposem una selecció d'eines útils, i alhora accessibles pel que fa a complexitat d'ús, per a la realització i anàlisi de sociogrames, un instrument molt utilitzat en la fase de diagnosi dels processos participatius per analitzar el mapa d'agents d'un territori i les seves relacions.

Onodo

Permet crear mapes de relacions de manera senzilla i intuïtiva, ideal per a la realització de sociogrames. Es poden importar bases de dades per crear el mapa, o bé crear el mapa sobre el panell directament. També ofereix la possibilitat de descarregar un model de quadre de dades per omplir-lo i facilitar-ne la creació. Inclou diversos colors i nodes per personalitzar el mapa.

Web: onodo.org

Flourish

Permet crear gràfics, mapes i històries interactives; és idònia per fer sociogrames. Conté diverses plantilles, es poden importar fitxers del propi equip per convertir-los en un gràfic o mapa; i una vegada desenvolupat el treball, es pot descarregar. La versió gratuïta inclou totes les funcionalitats, excepte la privacitat: les creacions i les dades incorporades són públiques.

Web: flourish.studio

Gephi

Permet fer una anàlisi i visualització de xarxes (com poden ser els sociogrames). La persona usuària pot interactuar amb la representació, analitzar relacions, modificar la presentació (colors i formes dels nodes i vincles). Es tracta d'una eina útil per comprendre l'estructura d'elements relacionals. L'eina disposa d'una secció per importar i modificar fulls de càlcul

amb informació referent a la xarxa. Els usuaris poden visualitzar com evoluciona una xarxa amb el temps manipulant la cronologia.

Web: gephi.org

Altres eines
similars

Sometics: sometics.com/es/sociograma

03

Enquestes

Aquí trobareu eines per fer enquestes, com instruments que faciliten tant la diagnosi i l'avaluació com la presa de decisions. Cadascuna de les eines exposades conté algun tret diferenciador.

Mentimeter

Permet respondre a preguntes des del dispositiu mòbil o una altra pestanya del navegador. Hi ha l'opció de treballar les preguntes de manera sincrònica o asincrònica. Hi ha força diversitat de tipologies de preguntes; permet visualitzar els resultats i la seva evolució a mesura que els participants van respondre. És una eina útil per dinamitzar trobades, és molt visual i ajuda a agrupar informació o valoracions. La versió gratuïta és usable, però limita el nombre de diapositives que es poden crear.

Web: mentimeter.com

Framaforms

S'utilitza per crear i difondre enquestes i formularis en línia. Permet afegir preguntes de diferents tipus, compartir les enquestes a les xarxes socials i visualitzar les respostes en diferents formats. És una eina idònia per a formularis simples.

Web: framaforms.org

LimeSurvey

Permet crear i difondre enquestes i formularis en línia. Destaca la gran diversitat de tipus de preguntes, que es poden agrupar per blocs, així com el sistema que té per detectar errors de coherència entre les preguntes. L'eina permet fer un seguiment del grau de resposta de les persones convidades i genera recordatoris automàtics. És una eina idònia per a formularis complexes o amb una gran quantitat de preguntes.

Web: limesurvey.org

Kahoot

S'utilitza per crear enquestes dinàmiques que es poden respondre en format de concurs, on només hi ha una resposta correcta, o bé en format de qüestionari, amb només quatre opcions de resposta possibles. Permet visualitzar els resultats i la seva evolució a mesura que els participants van responent. És una eina útil per aportar un to lúdic en la dinamització de les trobades.

Web: kahoot.com

Altres eines similars

Poll Everywhere: polleverywhere.com

Survey Monkey: surveymonkey.com

Doodle: doodle.com

Google Forms: google.com/forms

04

Votacions

Aquesta categoria inclou eines per dur a terme prioritzacions i votacions en el marc de processos participatius i de consulta a la ciutadania.

E-comitia

És una plataforma de vot en línia que permet gestionar eleccions, consultes o enquestes, amb totes les garanties de seguretat i confidencialitat. Es fa una autenticació amb el DNI i el padró per verificar la identitat a l'hora de participar en la votació, de manera que s'assegura que cada persona només pugui emetre un vot.

Web: ecomitia.org

Nvotes

És una plataforma de vot en línia que permet gestionar eleccions, consultes o enquestes, amb totes les garanties de seguretat i confidencialitat. Conté totes les característiques de seguretat i bones pràctiques en el procés de votació. Es tracta d'un sistema molt intuïtiu per a la persona que vota.

Web: nvotes.com

Vocdoni Platform

És una plataforma de vot en línia que permet organitzar eleccions i juntes, gestionar la base d'usuaris, cobrar quotes de soci, i enviar comunicacions segures. Es tracta d'un protocol de vot totalment obert, universalment verificable i anònim.

Web: vocdoni.io/?lang=ca

**Altres eines
similars**

Elecciones online: eleccionesonline.es
Civici: civiciti.info/es/

05

Trobades en línia

En aquesta categoria us proposem eines creades per fer videoconferències. Tenint en compte el gran ventall d'aplicacions que existeixen amb aquesta funcionalitat, exposem les que es consideren més aptes per a la participació ciutadana, que fomenten la interacció dels participants en temps real.

Jitsi

S'utilitza per fer videoconferències grupals, sense necessitat d'enregistrar-se ni de descarregar un programa o una aplicació. Conté un xat grupal i privat durant la videotrucada, i l'opció de gravar la sessió i compartir pantalla.

Web: meet.jit.si

Zoom

Permet fer videoconferències amb un xat grupal i privat durant la videotrucada, i inclou l'opció de gravar la sessió i compartir la pantalla. Es poden assignar rols d'espectador, de participant i d'amfitrió. Des del rol d'amfitrió es pot gestionar la visualització de la trobada que tenen la resta d'usuaris. L'eina també permet separar els participants en sales per treballar en grups. Hi ha una versió usable gratuïta però amb una durada limitada de la videoconferència i sense possibilitat de segmentació en sales.

Web: zoom.us

Jami

S'utilitza per fer trucades, videoconferències i xats en grup. El xat es pot fer servir durant la videotrucada o de manera independent. També permet compartir la pantalla. És una eina útil per tenir una comunicació fluida entre els participants de grups de participació estables en el temps.

Web: jami.net

Big Blue Button

S'utilitza per fer seminaris web, classes o videoconferències grupals. Permet definir diferents rols (moderador o espectador) amb la possibilitat de modular els permisos d'interacció. Disposa d'una pissarra a temps real que es pot fer servir de forma col·laborativa entre diferents participants. Permet pujar presentacions i gestionar-les des de la mateixa plataforma. Conté un xat grupal i privat durant la videoconferència. Incorpora la funcionalitat de separar els participants en sales per treballar en grups, així com la possibilitat de gravar la sessió.

Web: bigbluebutton.org

Altres eines similars

Blackboard Collaborate: blackboard.com

Google Meet: meet.google.com

Google Hangouts: hangouts.google.com

Skype: skype.com/es

06

Plataformes per a la participació ciutadana

En aquesta categoria incorporem una selecció d'eines que, de manera holística, integren diverses funcionalitats que poden acompanyar tot el camí d'un procés participatiu, d'un òrgan de participació o com a canal a través del qual vehicular la participació ciutadana.

Plataforma Participa 311 (plataforma Decidim)

És una plataforma digital de participació ciutadana que permet afegir diferents components i espais de participació segons les necessitats. Disposa de components adequats per al desenvolupament de processos participatius (trobades, elaboració de propostes, suports, votacions, seguiment de resultats...), per a pressupostos participatius, consultes, etc.

Web: decidim.org/ca

Consul

És una plataforma digital de participació ciutadana que permet afegir diferents espais de participació segons les necessitats. Disposa de components adequats per al desenvolupament de processos participatius.

Web: consulproject.org

CitizenLab

És una plataforma digital de participació ciutadana amb diferents espais de participació. Disposa de components adequats per al desenvolupament de processos participatius, consultes ciutadanes, i l'exposició i la recollida d'informació.

Web: citizenlab.co/es

Gobierno

És una eina que facilita donar resposta als requeriments de transparència de les administracions públiques publicant les dades del govern de manera visible i comprensible per a la ciutadania. Permet certa interacció de la ciutadania.

Web: gobierno.es

07

Edició col·laborativa

En aquest apartat fem una selecció d'eines que permeten compartir documents entre diferents persones i des de diferents dispositius, i permeten així la seva construcció col·laborativa de manera remota.

OwnCloud

S'utilitza per allotjar fitxers i desenvolupar treball col·laboratiu. Permet treballar simultàniament en documents des de diferents dispositius, així com crear presentacions col·laboratives en temps real.

Web: owncloud.com

Etherpad

Permet la creació i edició col·laborativa i simultània de documents, i s'hi poden afegir notes i comentaris. Les intervencions de cada participant es diferencien per colors. Conté un xat entre participants al costat del document. Permet exportar el document a diferents formats i veure en format vídeo l'evolució de la creació del document (línia de temps). Aquesta eina és d'escriptori, cal descarregar-la.

Web: etherpad.org

Riseup

S'utilitza per a la creació i edició de documents de text de forma col·laborativa i a temps real. Està basada en Etherpad, però permet crear i editar els documents al núvol. Les contribucions de cada participant es mostren en diferents colors. L'eina permet editar el document en línia fins a 365 dies. Permet exportar el document. Inclou una funcionalitat per veure l'evolució de les versions en vídeo (línia de temps).

Web: pad.riseup.net/

Seafile

Permet la gestió, l'accés i la modificació d'arxius. Emmagatzema els arxius en un servidor central i hi accedeix des d'altres dispositius. Permet l'organització d'arxius en llibreries, editar arxius Office, accedir als arxius sense connexió, així com previsualitzar vídeos, àudios, PDFs, imatges i arxius de text.

Web: seafile.com

Altres eines similars

Framadrive: framadrive.org

OneDrive: onedrive.live.com

Dropbox: dropbox.com

Google Docs: docs.google.com

Google Drive: drive.google.com

08

Seguiment de projectes

Aquí trobareu algunes eines que ofereixen un entorn als participants per gestionar projectes de manera integral, en què es pot tenir una visió general del conjunt i alhora es pot accedir i editar el contingut més específic.

Commons Cloud

Integra diferents funcionalitats col·laboratives: núvol, àgora i gestor de projectes. Permet gestionar els fitxers de manera senzilla des del núvol; permet gestionar, organitzar i prioritzar tasques amb el gestor de projectes; i, finalment, l'àgora facilita la comunicació interna gràcies a la creació de diferents canals de debat. És una eina molt completa per tenir centralitzada tota la informació referent als projectes.

Web: commonscloud.coop

Trello

S'utilitza per a la gestió de projectes que mostra de manera molt visual el conjunt de projectes, i s'hi pot aprofundir més amb adjunts, notes, comentaris, dates de venciment... És una eina que s'ajusta molt a les necessitats de les persones participants, també s'hi poden integrar les aplicacions que ja fa servir l'equip.

Web: trello.com/es

WeKan

S'utilitza per a la gestió de projectes amb metodologia Kanban. Permet gestionar les tasques i el seu estat en diferents projectes i amb diferents columnes, a més de classificar per etiquetes i per colors per tenir una organització més clara i visual del projecte. Es poden crear usuaris i assignar tasques. També permet importar taulells de Trello. Cal descarregar-lo.

Web: wekan.github.io

Taskboard

Permet fer el seguiment dels projectes i de les tasques assignades a les diferents persones de l'equip. Les tasques i els projectes es visualitzen endreçats per columnes segons l'estat de realització i permet que les persones participants les puguin moure per actualitzar-ne l'estat. És una eina senzilla i útil perquè les persones que hi participen gestionin l'estat de les tasques que tenen assignades.

Web: taskboard.matthewross.me

Altres eines similars

Asana: asana.com/es

Kanboard: kanboard.org

Hum Hub: humhub.com

Mural: mural.co

Remember The Milk: rememberthemilk.com

09

Altres compilacions

Per elaborar aquest document, s'ha aprofitat el saber ja compartit a partir d'altres guies i compilacions d'eines digitals. Com ja s'ha exposat al principi del document, aquesta guia és una selecció d'eines digitals amb la mirada posada en la participació ciutadana. Com que cap eina és perfecta i les necessitats de cada projecte són específiques, a continuació us llistem altres compilacions d'eines perquè les pugueu consultar.

Community at work

Online collaboration tools de Community At Work

Cooperativa Colectic

Eines | Passa't al FLOSS (colectic.coop)

Guia TIC per a una comunicació socialment responsable | Colectic

Fundació Pere Tarrés

Reunions participatives (peretarres.org)

Xarxanet

xarxanet.org/informatic/recursos/5-alternatives-skype-de-programari-lliure

CRAJ (Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona)

Reunions virtuals (II): aplicacions que faciliten la participació (crajbcn.cat)

Xarxa Economia Solidària (XES)

xes.cat/repositori-eines-lliures

Zeef (Robin Good)

online-collaboration-tools.zeef.com/robin.good

participa

El contingut d'aquest quadern ha estat elaborat amb el suport de la Fundació Ferrer i Guàrdia.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Presidència

**Coordinació d'Estratègia Corporativa
i Concertació Local**

Servei d'Agenda 2030 i Participació

Rambla de Catalunya, 126

08008 Barcelona

Telèfon 934 72 30 27

s.agenda2030p@diba.cat